

D ů v o d y:

Postižní nárok plativšího rukojmí proti hlavnímu dlužníku není nárokem na náhradu škody, nýbrž nárokem na náhradu toho, co zapláceno, pramenícím ve smyslu § 1358 obč. zák. v původním dluhu, jenž v poměru mezi dlužníkem a rukojmím placením věřiteli zůstává nedotčen. Něco jiného nelze dovoditi ze skutkového přednesu stran a ze zjištěného stavu. Neplatí tu tedy tříletá promlčecí lhůta § 1489 obč. zák., jehož se žalovaná strana dovolává, nýbrž obecná lhůta promlčecí.

Čís. 11219.

Odpůrčí řád.

Pro posouzení otázky, zda jde o věnování přiměřené výše (§ 3 čís. 1 odp. řádu), jest zejména rozhodnou okolnost, v jakých majetkových a výdělkových poměrech žije dlužník.

S hlediska § 13 odp. řádu není závady, by se nebylo v odpůrčí žalobě domáháno, že jest žalovaný povinen připustiti, by žalobce vedl k vydobytí své pohledávky exekuci na část pozůstalosti, již se týkal odpůrčí nárok.

(Rozh. ze dne 4. prosince 1931, Rv II 653/30.)

Věřitel Aloisa K-a domáhal se na Ludmile K-ové, by bylo uznáno právem, že vzdání se dědického nároku Aloisem K-em, jenž mu ze zákona příslušel na pozůstalost po jeho zesnulé manželce Marii K-ové a jehož se vzdal bezúplatně ve prospěch své dcery, žalované Ludmily K-ové, jest vzhledem k peněžité pohledávce žalující strany bezúčinný a že žalovaná Ludmila K-ová jest povinna to uznati a připustiti, by žalobce k vydobytí této své pohledávky vedl exekuci na jednu čtvrtinu pozůstalosti, která žalované po její matce Marii K-ové připadla a byla odevzdána. Procesní soud prvního stupně žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. **D ů v o d y:** Z pozůstalostních spisů vyplývá, že se Alois K. vzdal dne 23. května 1929 svého nároku ze zákona na čtvrtinu pozůstalosti po Marii K-ové ve prospěch žalované. Nelze pochybovati o tom, že tímto bezúplatným právním jednáním Aloisa K-a žalující strana byla poškozena, ježto není sporu o tom, že Alois K. jest zcela bezmajetný a exekuce na dlužníkovu jmění z tohoto důvodu nevedla k uspokojení pohledávky žalující strany. První soudce dospěl k přesvědčení, že Alois K., vzdav se svého nároku ze zákona na čtvrtinu pozůstalosti ve prospěch žalované, neučinil tak na zkrácení věřitelů, nýbrž spíše vzhledem na vůli zůstavitelky a zamítl žalobu, maje za to, že vzdání se nároku na čtvrtinu pozůstalosti není odporovatelným právním jednáním ve smyslu § 3 čís. 1 odp. ř., ježto vzdáním se Alois K. vyhověl povinnosti mravní a ohledům slušnosti. S tímto právním názorem nelze však souhlasiti. Zda se Alois K. vzdal nároků na pozůstalost v úmyslu věřitele poškoditi, čili nic, nemá právní význam, poněvadž vzdání se nároku na pozůstalost jakožto bezplatné právní

jednání jest odporovatelné, třebaš nebylo vykonáno v úmyslu poškoditi věřitele. Podle § 3 čís. 1 odp. ř. jest odporovatelnost vyloučena jen, jde-li o věnování přiměřené výše, jímž bylo vyhověno povinnosti mravní nebo ohledům slušnosti. Otázku, zda v souzeném případě jde o věnování přiměřené výše, jest však zodpověděti záporně. O takové věnování jde jen, je-li přiměřené výdělkovým a majetkovým poměrům dlužníkovým. Ježto však Alois K. jest zcela bezmajetný, takže žalobcova pohledávka nemůže býti uspokojena, nelze vzdání se nároku na pozůstalost považovati za věnování přiměřené výše. Alois K. nesmí se vzdáti svého nároku na pozůstalost ke škodě svých věřitelů, ježto jinak uspokojení věřitelských pohledávek by bylo znemožněno. Vzdání se nároku na pozůstalost není v žádném poměru k výdělkovým poměrům a k celé hospodářské situaci dlužníkově, pročez bylo vzdání se, any jsou prokázány náležitosti odporovatelnosti podle § 3 čís. 1 odp. ř., odporovatelným právním jednáním.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Kusost řízení spatřuje dovolání v tom, že nebyl proveden důkaz znalci o tom, jakou má cenu čtvrtina pozůstalosti po Marii K-ové, ježto prý jen, kdyby se tak stalo, mohla býti správně posouzena otázka, zda jde o věnování nepřiměřené. Leč výtku je neodůvodněna. Odvolací soud vystihl správně, že pro posouzení otázky, zda jde o věnování přiměřené výše, jež má na mysli ustanovení § 3 čís. 1 odp. řádu, jest zejména rozhodné, v jakých majetkových a výdělkových poměrech žije dlužník, jenž učinil bezplatné věnování, a zjistil, že dlužník Alois K. jest zcela nemajetný. Za tohoto předpokladu bylo však lze posouditi otázku, zda jde o věnování přiměřené výše ve smyslu zákona i bez provedení postrádaného důkazu, ano při úplné nemajetnosti dlužníka jest vlastně každé jeho bezplatné věnování, znamenající zkrácení dlužníkovy jmění, nepřiměřené, bez ohledu k tomu, jak velikou majetkovou hodnotu představuje, jen má-li takovou, by mohla z něho býti věřitelova pohledávka uspokojena aspoň částečně. V případě takovém jde o jediný majetek dlužníkův přístupný zásahu věřitelů, jehož vzdání se, přihlížeje ke zjištěné úplné nemajetnosti dlužníkově, jest právě z toho důvodu nepřiměřené co do výše, že se jím dlužník zbavil jediného majetku. Jelikož zákon vylučuje z odporovatelnosti podle § 3 čís. 1 odp. řádu jen věnování přiměřené výše, o něž tu však nejde, bylo uznati odporovatelnost právního jednání, jímž se vzdal dlužník Alois K. pozůstalosti po své manželce, aniž bylo třeba zabývati se dále otázkou, bylo-li jím vyhověno povinnosti mravní neb ohledům slušnosti.

Vytýká-li žalovaná pod dovolacím důvodem § 503 čís. 4 c. ř. s., že jest nepřípustné žalobní žádání »že jest žalovaná povinna připustiti, by žalobce vedl k vydobytí své pohledávky exekuci na čtvrtinu pozůstalosti« a dovolává-li se v tom směru rozhodnutí čís. 4923 sb. n. s., nelze s ní rovněž souhlasiti. Podle § 13 odp. řádu jest věřitel oprávněn

požadovati to, čeho z odporovatelného jednání bylo se zřeknuto, takže zanikl-li dlužníkův nárok jeho vzdáním se, jest obsahem odpůrčího nároku bezúčinnost vzdání se a vydání oživlého nároku exekuci pro uspokojení věřitele. Neodporuje proto žalobní žádání nijak ustanovení § 13 odp. řádu. Rozhodnutí čis. 4923 sb. n. s. nelze se tu dovolávat, neboť toto vyslovuje správnou ovšem zásadu, že nelze zastaviti nebo vésti exekuci na dědický podíl, o kteroužto otázku tu zatím nejde, neboť se rozsudkem jen vyslovuje, že žalobce má podle § 13 odp. řádu právo vésti exekuci na čtvrtinu pozůstalosti, kdežto další otázku, jakým způsobem povede žalobce tuto exekuci, bude řešiti teprve v řízení exekucním. Vytýká-li žalovaná dále, že jest v rozsudkovém výroku nesprávně uvedeno, že se Alois K. vzdal dědického nároku, jelikož tomu tak není, poněvadž se ve skutečnosti jen nepřihlásil jako dědic, přehlíží, že odvolací soud dospěl na základě obsahu pozůstalostních spisů k názoru, že se Alois K. vzdal dne 23. května 1929 svého nároku ze zákona na čtvrtinu pozůstalosti po Marii K-ové ve prospěch žalované. Že názor ten nevyplyvá z obsahu uvedeného spisu, nepokusilo se dovolání ani tvrditi, a také tomu tak není, ano nelze prohlášení Aloise K-a za pozůstalostního jednání, že se za sebe k pozůstalosti nepřihlašuje, rozuměti podle § 914 obč. zák. jinak, než že se vzdává pozůstalosti

Čís. 11220.

Obdržel-li nepominutelný dědic jako dědic ze závěti celou pozůstalost, avšak zatíženou poživacím právem, nesmí poživací právo zasahovati pozůstalostní jmění, pokud se na ně vztahuje povinný díl. Nepominutelný dědic není však oprávněn ponechati si určité pozůstalostní věci bez jakýchkoliv břemen a důsledkem toho není ani odkazovník povinen vydati nepominutelnému dědici určité věci.

Zavázal-li se odkazovník dědici, že sám zaplatí daně a dávky z pozůstalosti, má dědic proti odkazovníku nejvýše nárok na to, by odkazovník zaplatil daň přímo bernímu úřadu, po případě, by nahradil dědici to, co zaplatil na dani za pozůstalost, nemá však nárok, by mu byly za účelem zaplacení daní a dávek vydány z pozůstalosti určité věci.

(Rozh. ze dne 4. prosince 1931, Rv II 685/30.)

Žalobkyně, zůstavitelova dcera, byla universální dědičkou ze závěti; žalované, pozůstalé vdově, bylo vyhrazeno právo požívání celé pozůstalosti. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně, již byla pozůstalost podle závěti odevzdána, na žalované, 1. by bylo zjištěno, že žalobkyni jakožto dědičce a jakožto oprávněné požadovati povinný díl přísluší právo na ponechání pozůstalostních věcí beze všech břemen v inventované ceně 90.595 Kč, dále pozůstalostních věcí v ceně 10.644 Kč, 2. by byla uznána povinnou vydati žalobkyni cenné papíry, v žalobě jednotlivě uvedené. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, o d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. D ů v o d y: Pod